

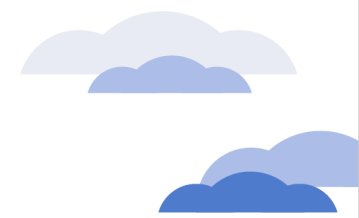
Kunta-valtio-jalostamo 2022

Kunnille yhteisesti tarjottavat digiturvallisuutta tukevat kansalliset palvelut -Järjestämisvastuun näkökulma

31.5.2022

JULKISEN HALLINNON
STRATEGIA

Kunnille yhteisesti tarjottavat digiturvallisuutta tukevat kansalliset palvelut – järjestämisvastuun näkökulma

Kun digitaalisia ratkaisuja hankitaan tai suunnitellaan yhteistyössä eri toimijoiden kesken, voidaan saavuttaa mittakaavaetuja eli saada merkittäviäkin kustannussäästöjä. Lisäksi ratkaisujen laatu voi parantua, kun resurssit kohdistetaan useiden pienten toteutusten sijaan yhteen yhteiseen ratkaisuun. Erityisesti pienemmissä kunnissa on haasteena saada järjestettyä digitaalinen turvallisuus riittävällä tasolla.

Haaste

Yhteisiä palveluita on jo olemassa, mutta riittävää tietoa näistä palveluista ei välttämättä ole. Tarpeen on edelleen tunnistaa se, missä keskitettyjä palveluita erityisesti tarvittaisiin ja mitä olisi järkevää kehittää tai hankkia yhdessä. Yhdessä kehittäminen tai ratkaisujen hankkiminen vaatii toimintamallin siihen, miten hankinta, vastuut ja hyödyt käytännössä jaetaan.

Tavoitteet

Haastetta ratkomaan lähtenyt ryhmä asetti työllensä kaksi tavoitetta:

- ✔ Tunnistaa kuntien käyttöön teknisiä palveluita, joita voitaisiin tuottaa valtiotasolla.
- ✔ Tuottaa kunnille tietoa missä järjestyksessä palveluita kannattaa ottaa käyttöön.

Ratkaisu

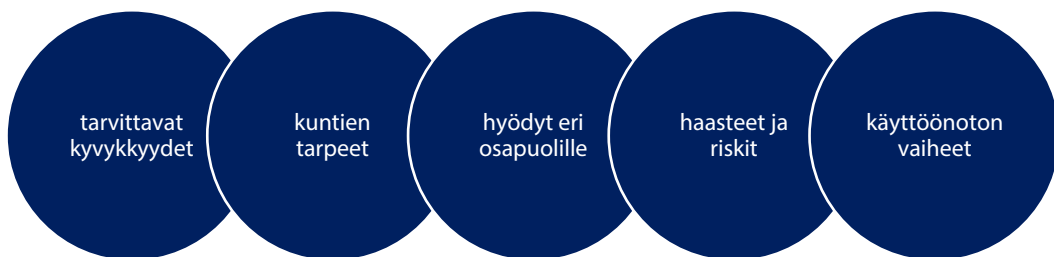
Ryhmä tunnisti mahdollisia yhteisiä palveluita. Palveluiden tunnistamisen lähtökohtana käytettiin muun muassa tietoturvallisuuden vähimmäisvaatimuksia.

Tunnistetut palvelut olivat seuraavat:

- » Security Information and Event Management eli tietoturvatiedon ja –tapahtumien hallintajärjestelmä (SIEM) ja Security Operations Center eli keskitetty tietoturva valvomo (SOC),
- » Distributed Denial of Service eli hajautettu palvelunestohyökkäys (DDoS) –esto,
- » haavoittuvuuden hallinta,
- » tietoturva-auditointi ja
- » harjoitustoiminta.

Tunnistettujen palveluiden osalta ryhmä pohti niiden toteutusedellytyksiä keskitettynä palveluna.

Toteutusedellytyksiä avattiin seuraavien teemojen kautta:

Moni palvelu vaatii samanlaista osaamista ja toimenpiteitä kunnilta. Lisäksi hyödyt, kuten mittakaavaedut ja kustannustehokkuus koskivat monia palveluita. Osin myös riskit keskitetyillä palveluilla tunnistettiin samoiksi. Toisaalta lainsäädännön tarkastelua ja kuntien tarpeita pitäisi kartoittaa tarkemmin palvelukohtaisesti.

Jotta yhteisiin palveluihin päästäisiin, tunnistettiin seuraavat jatkoaskeleet:

- » palveluiden konseptointi ja tuotteistaminen
- » lainsäädännön tarkastelu ja mahdollisten muutostarpeiden tunnistaminen
- » kansallinen tietojärjestelmäsalkku
- » muut haasteen ratkaisun kannalta oleelliset toimenpiteet kuten tarpeen tarkentaminen sekä mahdolliset liitynnät muihin kehittämistoimenpiteisiin.

Miten tästä eteenpäin?

Haasteryhmä on tunnistanut mahdollisia toimijoita, jotka voivat edistää yhteisten palveluiden kehittämistä jalostamotyöskentelyn päätyttyä. Useat jatkotoimenpiteet kytkeytyvät valtiovarainministeriön käynnissä oleviin kehitystoimiin, joiden kautta ryhmän havaintoja voidaan myös mahdollisuuksien mukaan viedä eteenpäin.

Kuntien osallistaminen kehittämiseen ja päätöksentekoon on tärkeää jatkossakin. Palveluiden tulee vastata kuntien tarpeisiin, joten yhteistyötä toimijoiden kanssa tarvitaan niin valmistelu-, määrittely-, toteutus- kuin käyttöönottovaiheissakin. Kuntaliitto vie ryhmän huomioita eteenpäin omissa verkostoissaan.

DVV on rakentamassa palvelutiekarttaa, jossa kunnille keskitetysti tarjotuilla palveluilla on myös oma paikkansa. Jalostamon opeista saadaan syötettä myös palvelutiekartan muotoiluun.

Yhdeksi etenemistavaksi tunnistettiin myös alueellinen yhteistyö, jonka kautta palveluita voitaisiin viedä kuntiin. Tässä huomioitavana erityisesti hyvinvointialueille tapahtuva palvelukehitys.

Kunnille yhteisesti tarjottavat digiturvallisuutta tukevat kansalliset palvelut - Järjestämisvastuun näkökulma -haastetta olivat ratkomassa Kuntaliitto, valtiovarainministeriö, Digi- ja väestövirasto, Heinolan kaupunki, Kankaanpään kaupunki ja Järvenpään kaupunki.